

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Sanskrit (Optional) Paper-VI
SANO6: Niti Literature

Day and Date: Saturday, 13/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1. हितोपदेश या ग्रंथाची रचना कोणी केली?
अ) नारायण पंडित ब) विष्णू शर्मा क) भर्तृहरि ड) कालिदास
2. हितोपदेश हा ग्रंथ ..... परिच्छेदात विभागलेला आहे.
अ) २ ब) ४ क) ६ ड) १०
3. बृहत्कथा हा मूळ ग्रंथ ..... भाषेत आहे.
अ) संस्कृत ब) प्राकृत क) पेशाची ड) मराठी
4. बृहत्कथा या कथासंग्रहाचा ..... हा रचयिता आहे.
अ) गुणाढ्य ब) सोमदेव क) वामदेव ड) भर्तृहरि
5. .... ने सुभाषितावली हा सुभाषितसंग्रह लिहिला .
अ) वल्लभदास ब) गोस्वामी क) श्रीवर ड) जल्हन
6. दान, भोग, आणि ..... या संपत्तीच्या तीन अवस्था आहेत.
अ) खर्च ब) संग्रह क) नाश ड) व्यय
7. मनुष्याने पृथ्वीवर येऊन ..... हे करावे असे भर्तृहरि कर्मपद्धतीमध्ये सांगतो.
अ) सत्कर्म ब) अर्थार्जन क) धर्मकार्य ड) विद्याभ्यास
8. पुरुषाचे खरे धन कोणते ?
अ) विद्या ब) अविद्या क) शेती ड) पुत्र
9. विष्णुर्येन ..... अवतारगहने क्षिप्तो महासंकटे |
अ) एकादश ब) पंच क) षोडश ड) दश
10. गायत्रीची उपमा भर्तृहरिने ..... दिली आहे.
अ) कल्पलते ब) पृथ्वीला क) आकाशाला ड) राजाला
11. विभाति काय: करुणापराणां परोपकारेण न तु ..... |
अ) दानेन ब) चन्दनेन क) कुण्डलेन ड) कंकणेन

- 12 .....न गणयति दुःखं न च सुखम्।
अ) धर्मार्थी ब) इच्छार्थी क) कार्यार्थी ड) धनार्थी
- 13 भर्तृहरीने उत्तम मित्र हा..... लक्षणांनी युक्त असतो, असे सांगितले आहे.
अ) तीन ब) दोन क) सहा ड) आठ
- 14 ..... दिनकरो विकचीकरोति।
अ) कौमुदी ब) सूर्यपुष्पं क) जपाकुसुमं ड) पद्माकरं
- 15 पृथ्वीवर किती रत्न आहेत असे सुभाषितकाराला वाटते?
अ) ३ ब) ५ क) ७ ड) १४

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 हितोपदेश ग्रंथाची रचना .
- 2 भर्तृहरी .
- 3 कर्म पद्धती .
- 4 परोपकार पद्धती

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कथासरित्सागरावर थोडक्यात माहिती लिहा.
- 2 भर्तृहरी कर्माची स्तुती कशी करतो?
- 3 नीतीशतकातील 'धैर्य पद्धती' चा सारांश थोडक्यात लिहा.
- 4 सज्जनांची स्तुती नीतीशतकात कशी केली आहे?

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 पंचतंत्र ग्रंथाची विस्तृत माहिती लिहा.
- 2 अर्थ पद्धतीचा सारांश लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Sanskrit (Optional) Paper-VI
SANO6: Niti Literature

Day and Date: Saturday, 13/05/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1. हितोपदेश या ग्रंथाची रचना कोणी केली?
अ) नारायण पंडित   ब) विष्णू शर्मा   क) भर्तृहरि   ड) कालिदास
- Option 1
2. हितोपदेश हा ग्रंथ ..... परिच्छेदात विभागलेला आहे.
अ) २   ब) ४   क) ६   ड) १०
- Option 2
3. बृहत्कथा हा मूळ ग्रंथ ..... भाषेत आहे.
अ) संस्कृत   ब) प्राकृत   क) पेशाची   ड) मराठी
- Option 3
4. बृहत्कथा या कथासंग्रहाचा ..... हा रचयिता आहे.
अ) गुणाढ्य   ब) सोमदेव   क) वामदेव   ड) भर्तृहरि

- Option 1
5 ..... ने सुभाषितावली हा सुभाषितसंग्रह लिहिला .
अ) वल्लभदास   ब) गोस्वामी   क) श्रीवर   ड) जल्हन
- Option 1
6 दान, भोग, आणि..... या संपत्तीच्या तीन अवस्था आहेत.
अ) खर्च   ब) संग्रह   क) नाश   ड) व्यय
- Option 3
7 मनुष्याने पृथ्वीवर येऊन..... हे करावे असे भर्तृहरी कर्मपद्धतीमध्ये सांगतो.
अ) सत्कर्म   ब) अर्थार्जन   क) धर्मकार्य   ड) विद्याभ्यास
- Option 1
8 पुरुषाचे खरे धन कोणते ?
अ)विद्या   ब) अविद्या   क) शेती   ड) पुत्र
- Option 1
9 विष्णुर्येन .....अवतारगहने क्षिप्तो महासंकटे |
अ)एकादश   ब)पंच   क)षोडश   ड)दश
- Option 4
10 गायीची उपमा भर्तृहरीने .....दिली आहे.
अ)कल्पलते   ब) पृथ्वीला   क) आकाशाला   ड) राजाला
- Option 2
11 विभाति कायः करुणापराणां परोपकारेण न तु.....|
अ) दानेन   ब) चन्दनेन   क)कुण्डलेन   ड)कंकणेन
- Option 2
12 .....न गणयति दुःखं न च सुखम् |
अ) धर्मार्थी   ब)इच्छार्थी   क) कार्यार्थी   ड)धनार्थी
- Option 3
13 भर्तृहरीने उत्तम मित्र हा..... लक्षणांनी युक्त असतो, असे सांगितले आहे.
अ) तीन   ब) दोन   क)सहा   ड) आठ
- Option 3
14 ..... दिनकरो विकचीकरोति |
अ)कौमुदी   ब)सूर्यपुष्पं   क) जपाकुसुमं   ड)पद्माकरं
- Option 4
15 पृथ्वीवर किती रत्न आहेत असे सुभाषितकाराला वाटते?
अ) ३   ब) ५   क) ७   ड) १४

Option 4
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 हितोपदेश ग्रंथाची रचना .

Ans:

2 भर्तृहरी .

Ans:

3 कर्म पद्धती .

Ans:

4 परोपकार पद्धती

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 कथासरित्सागरावर थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

2 भर्तृहरी कर्माची स्तुती कशी करतो?

Ans:

3 नीतीशतकातील 'धैर्य पद्धती' चा सारांश थोडक्यात लिहा.

Ans:

4 सज्जनांची स्तुती नीतिशतकात कशी केली आहे?

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 पंचतंत्र ग्रंथाची विस्तृत माहिती लिहा.

Ans:

2 अर्थ पद्धतीचा सारांश लिहा.

Ans:

*****